

کار و تلاش در ضرب المثل‌های کردی

مؤلف: بهروز شیرا

انتشارات فرهنگ مکتوب

سرشناسه	: خیریه، بهروز، ۱۳۳۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: کار و تلاش در ضرب المثل های کردی / تالیف بهروز خیریه.
مشخصات نشر	: تهران : فرهنگ مکتوب، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۲ ص.
شابک	: ۲۷۰۰۰ ریال : ۵-۴۲-۹۷۸-۹۶۴-۸۸۳۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: فارسی--کردی
موضوع	: ضرب المثل های کردی -- ترجمه شده به فارسی
موضوع	: Proverbs, Kurdish -- Translations into Persian
موضوع	: کسب و کار -- کلمات قصار
موضوع	: Business -- Quotations, maxims, etc
رده بندی کنگره	: ۱۱ خ ۲۵۵۶ / ۳۲۵۶ PIR
رده بندی دیویی	: ۹۹۱ .۱۱ .۳۹۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۴ ۵۸۷۰

تهران- صندوق پستی ۱۹۳۹۵-۳۴
تلفن: ۱۲۳۲۴۳۷۱۲ - ۲۶۴۰۰۴۱۰

کار و تلاش در ضرب المثل های کردی

مؤلف	: بهروز خیریه
چاپ اول	: ۱۳۹۸
تیراژ	: ۱۰۰۰ نسخه
چاپ	: خدمات چاپ و نشر آنلاین
ویراستار	: مصطفی بیات
قیمت	: ۲۷۰۰۰ تومان

شابک: ۵-۴۲-۸۸۳۹-۹۶۴-۹۷۸

تمامی حقوق محفوظ است

فهرست

۵		مقدمه
۹		توکل به خدا در انجام هر کاری
۱۸		نا امید نشدن
۲۳		اهمیت کار و تلاش در زندگی انسان
۳۷		تشویق و تأکید بر کار و تلاش و پایداری و هنگام توانایی
۳۸		تأکید بر انجام دادن کار خیر
۴۳		غیرت و همت
۴۷		داشتن پشتکار در انجام امور
۴۹		دو صد گفته چون نیم کردار نیست
۵۱		اتمام کار به خوبی و به موقع
۵۵		کار امروز را به فردا میفکن
۵۷		کار را باید به کاردان سپرد
۶۱		کاری را که توانایی انجام آن را نداری، برعهده بگیر
۶۳		اهمیت همکاری و تعاون در انجام کارها
۶۹		گنج بی رنج میسر نمی شود
۸۳		وقتی کسی کاردان باشد و برای خودش کار کند
۸۵		بیکاری و انجام دادن کار بیهوده
۹۰		بیکاری و سربار دیگران بودن
۹۳		تنبلی و کاهلی در انجام کارها
۱۰۱		اهمیت تجربه در انجام دادن کارها
۱۰۵		به عمل کار برآید به سخن دانی نیست
۱۰۹		شهرت و اعتبار و ثروت به سادگی به دست نمی آید
۱۱۲		انجام دادن دو کار به طور هم زمان
۱۱۴		متضرر شدن در کاری در اثر سهل انگاری یا نادانی

۱۱۷	به هدر رفتن حاصل کار
۱۱۹	دخالت بیهوده در کار
۱۲۰	هر کسی را بهر کاری ساختند
۱۲۴	مشورت در انجام کارها
۱۲۶	تأثیر صبر و عجله در انجام کارها
۱۳۳	بنای کار را باید از همان آغاز محکم گذاشت
۱۳۷	کار را به امید دیگران رها کردن یا در کاری به امید دیگران دل بستن
۱۴۱	زیر بار منت و نان نرفتن
۱۴۴	کس دیگری کار کرد و حاصلش نصیب دیگری شد
۱۴۸	آشپز که دو تا شد آش یا شور می شود یا بی نمک
۱۵۰	فقط وقتی با من کار داری فایده ندارد (دوست هستم!)
۱۵۲	انجام این کار سودی ای من ندارد (تأثیری در حال من ندارد)
۱۵۴	اصرار بر کار غیر ممکن
۱۵۶	برای رسیدن به موفقیت، به کار کوچک تن در نده
۱۵۷	ترجیح دادن کار دیگران بر کار خود
۱۶۰	فرصت سر خاراندن ندارد
۱۶۲	به خاطر سودی کوچک کاری بزرگ را از دست بده
۱۶۵	هر کاری در آغاز مشکل می نماید، اما همین که انسان آن را شروع کند، بر او آسان شود
۱۶۷	یکی مرد جنگی به از صد هزار
۱۷۰	کارهایشان برعکس است (از روی اصول نیست)
۱۷۳	کار ابزار می خواهد
۱۷۴	بزرگ نمایی در کارها
۱۷۵	تعادل و میانه روی در کارها
۱۷۷	می خواهد با امکانات دیگران کار یاد بگیرد
۱۷۹	همه کاره و هیچ کاره
۱۸۰	هیچ کاری از او بعید نیست
۱۸۱	منابع

مقدمه

بی‌گمان آثار اندیشمندان، هنرمندان و ادیبان متأثر از ناحیه‌ی جغرافیایی و فرهنگ جامعه‌ای است که در آن می‌زیسته‌اند. از دیگر سو بسیاری از هنرمندان، نویسندگان و شاعران سعی کرده‌اند از باورهای عامیانه و رنگ‌های فرهنگ مردم سرزمینشان برای بیان مقاصد خویش بهره‌جویند.

صاحب‌نظران تعریف‌های مختلفی از فرهنگ ارائه نموده‌اند، زیرا تعریف فرهنگ در جهان‌بینی‌ها و مکتب‌های مختلف و از دیدگاه‌های گوناگون، بسیار متفاوت است. در یک تعریف موجز می‌توان گفت فرهنگ به معنی ادب، تربیت و مجموعه‌ی آداب و رسوم و علوم و هنرهای یک قوم است.

اما تعریف رسمی فرهنگ هرچه باشد بی‌گمان این نکته را باید فراموش کرد که انسان در طول قرن‌های متمادی تلاشی نمود، راه‌های گوناگونی را تجربه کرد؛ به‌اکتشاف دست‌یازید و در نهایت، حاصل این تجربه‌ها و دستاوردها را به فرزندان خود سپرد. آنان نیز بر آن افزودند - و گاه کاستند! - و باز به نسل‌های بعد منتقل کردند. مجموعه‌ی این میراث را که به شکلی در میان ملل مختلف در عین متفاوت بودن دارای شباهت‌هایی است، فرهنگ می‌گویند.

بی‌شک یکی از بخش‌های زیبای فرهنگ مردم هر سرزمینی، ضرب‌المثل‌های رایج درمیان آن‌هاست و می‌توان گفت: امثال، یکی از ارکان عمده‌ی ادبیات هر زبانی است. یک مثل کردی نیز وجود دارد که می‌گوید:

«پهنندی پیشینیان نه‌خشی دیواره».

بند پیشینیان نقش دیوار است.»

یعنی ضرب‌المثل‌ها به‌علت اهمیتی که دارند چون نقشی که بر دیوار کنده باشند ماندگار هستند و در یادها می‌مانند. در مثل‌های کردی یا اشعاری که براساس ضرب‌المثل‌ها ساخته شده‌اند، ضرب‌المثل به شکل زیبایی توصیف شده‌است. این هم نمونه‌هایی از این اشعار و مثل‌ها:

«پهنندی پیشینیان خۆراکی گیانه»

موسیقی دل‌ه باغچه‌ی ژیانه» (مه‌بادی، ۱۳۶۳: ۱۰۰).

پند پیش‌ن‌ان خوراک جان است، موسیقی دل و باغچه‌ی زندگی است. یا:

«پهنندی پیشینیان یادگاری یه»

میراتی نۆن دورد، گاری یه» (همان).

پند پیشینیان یادگاری است، راث کهنه‌ی مناطق کردنشین است.

«پهنندی پیشینیان گه‌ی پیرزه»

مایه‌ی شانازی بۆ گهل و هۆز،» (همان).

پند پیشینیان بسیار زیباست (مبارک است)، مایه افتخار ملت و طایفه‌است.

اگرچه ما امروز گویندگان ضرب‌المثل‌ها را نمی‌شناسیم، ولی نسبت به مثل‌ها که یادگار گذشتگان ناشناخته‌ی ما هستند، احساس انس می‌کنیم، زیرا یک مجموعه پیام‌های آشنایند، که باورها و آداب و رسوم و برخوردهای اجتماعی نیاکان را به ما منتقل می‌کند. یکی از دلایل ماندگاری و رواج ضرب‌المثل‌ها این است که درجمله یا حتی شبه‌جمله‌ای یک درس مهم یا یک موضوع مورد علاقه‌ی افراد جامعه را بیان می‌کند.

«شادروان احمد بهمنیار در بررسی جامع و سودمندی که درباره‌ی مثل کرده‌اند نظر داده‌اند که مثل رشته مخصوصی از ادبیات هر زبان است و بعضی آن را قدیم‌ترین آثار ادبی که از فکر انسان تراوش کرده‌است می‌دانند و معتقدند انسان پیش از آنکه شعر بگوید و پیش از آنکه خط بنویسد، اختراع مثال کرده و آن را در محاورات خود به‌کار برده‌است...